

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänikannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., josta tilata The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.
TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00
TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMPAGNE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year...\$1.50 6 months...90c
IN CANADA:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates: 50c per inch per insertion. Huomautus: Ehdotetaan 10 numeria ja Duane katuun kuluu \$1.00. Puhelin 463. Ilmoitusta 50 senttia kummalla kerralla. Naima- ja 30 senttia laksetta seuraavalla numerilla.

TOIMITUS:
Maiju Nurmi
Box 99 Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajamäärä osottaa seuraavaa:

UUSIA	129
UUDISTUKSIA	73
KATKENNUT	112

Naisten päivää viettämään!

Tänään vuonna tavallisuuden mukaan vietetään helmikuun viimeistä sunnuntaita erityisenä NAISTEN PÄIVÄNÄ. Suomalaisia osastoja kehoitetaan kaikkialla yli maan toimeenpanemaan tuona päivänä ohjelmakokouksia, joissa selitetään naisten äänioikeuden tarpeellisuutta. Arvattavasti Toverittaren toimitus tänään vuonna kuten ennenkin julkaisee erityisen naisten päivän numeron ja osastojen

olisi sitä tilattava ja myöskin jos he eivät ole luokkatietoisia olisi tuona päivänä toimittava Toverittaren tilaajamäärän kehottamiseksi.

Erikoisesti kehoitetaan osastoja tämän vuotisena naisten päivänä agiterraamaan naisten äänioikeuden hyväksi, sillä juuri nyt on otollinen aika tällaiselle agiteeraukselle. Sotien raivotessa, vallankumousten ja kapinahengen myllertäessä pääsevät uudet aatteet ennakkoluulojen kahleista. Naisten äänioikeusasia muuttua päivän tärkeimmäksi kysymysten mukana on tunkeutunut etualalle niin valtavana ja voimakkaana että Yhdysvaltain edustajahuone oli pakotettu hyväksymään lakiehdotuksen, joka myöntää naisille täyden äänioikeuden Yhdysvalloissa. Lakiehdotus on nyt senaatissa ja on vaikeata sanoa hyväksytäänkö se siellä. Senaatti on maailmankuulu vanhoillisuudestaan ja naisten äänioikeuden viholliset koettavat kaikki keinoilla vaikuttaa tuohon vanhoilliseen laitoseen että äänioikeuslaki siellä hyljättäisiin. Mutta niin vanhoillinen kuin tämä senaatti onkin, voidaan se pakottaa hyväksymään tuo lakiehdotus, jos voimakkaasti yli maan ryhdytään asiaan. Suomalaisen osastojen on tehtävä parhaan tässä työssä ja toimittava siellä missä suinkin mahdollista, amerikalaisen toveriensa kanssa.

Mutta agitatsioonityötämme ei suinkaan ole pysähdyttävä siihen että naiset saisivat äänioikeuden. Meidän on tulotettava agitatsioonityöme kaikenmaksi. Meidän on saatava naiset myöskin luokkatietoisiksi. Se on meidän velvollisuutemme. On vaan ajan kysymys, kun naiset saavat äänioikeuden ja silloin.

KATSAUKSIA

Nouveau aika.
Euroopan suurien lakkolakkien ja vallankumousten määrätty värähtelyvät amerikalaisen työllisten elämää. Vapautensa takava, kohtaloonsa alistava amerikalainen työssästä alkua osottaa voimakasta nousua kautta koko maan. Sensitiivien, että he ylpeilevät "voitosta" ja "suurista saavutuksista" rauhasta tultua, he jättivät näitä iloittomien kapitalistille, ja alivaikeasti vaatimaan lyhempiä työpäiviä, parempaa palkkaa, he eivät saisi leikkauksia tai Schwabian määrää näitä ehtoja joiden alustava he suorittavat työskentelemään ja työehtojensa sopimaan. He eivät olisi oikeita.

Joka kulumassa Yhdysvaltoja puhkeaa lakkot. Puolittajien lakko New Yorkissa ei ollut vielä päättyne, kun kutomotyöläiset New Yorkissa, New Jerseyssä, Massachusettsissa ja Tennesseessä, hymanentunhanluna joukkon jättivät työnsä ja ryhtyivät lakkoon, vaatien 8 tunnin työpäivää ja parempaa palkkaa. Hyvin suuri määrä kutomotyöläisiä on naisia — otupäivissä alkomaalaisia naisia. Monella heistä on tuoreesta muistista kokemuksensa Lawrencen ja Pattersonin lakoissa. He ovat he oppineet solidarisuuden tärkein lakeen. Muistamme millä sitkeydellä naiset noissa ja muissa hien vartioiden teollisuustyöläisten lakoissa ovat taistelleet. Lakkoutuneiden kutomotyöläisten solidarisuus riippuu hyvin suuresti näistä. Kestävät he tulina ja horjumattomina. Sosiaalisten olisi käytettävä tämä taistelun aika luokkatietoisuuden kasvattamiseen ja sosialismin levittämiseen

lakkoutuneiden työllisiksiolensa keskuudessa. Nyt kun he ovat vastakain kapitalistien luokkavallan mahdollin kanssa, nyt on parhain aika seilittää miksi kapitalistisella vähemmistöllä on käsissään se mahtava valta ja kuninka ja miksi sen tulisi olla kansan enemmistöllä — työväenluokalla. Levittäkää lakkolaisten keskuuteen sosialistisia lentolehtiä ja levittäkää sosialismin sanomaa vapauden huoneena koitos.

Ensimmäinen yleislakko tässä maassa alkoi Seattlessa, Wash., t. k. 6 p. Tämänä kello 10 ammuupäivillä laskevat melkein kaikki Seattlen työlliset työkaluunsa ja koko suuren Seattlen kaupungin liikenne ja teollisuus rampaantui. Rahtivaunut lakkoinivat kaikkien, autot hyrräämistä ja suuren rakennusten elevatorit pysähtyivät, kun työn jättäminen niin määrätty. Keittäjät, tarjoilijat ja hotellien, puotien ja vielä perheidenkin palvelittajat ovat lakanneet palvelemasta yleisöä. Lakkolaiset määräsivät mitkä rakennukset saavat sähkövian ja heidän tahdostaan ovat koulutkin suljetut. Lakkokomitea huolehtii ruuan valmistamisesta tuolle lähes satatuhantitalle lakkolaisten joukko. Kaikki näytös menevän rauhallisesti lakkolaisten taholta, jotka ovat valitaneet oman järjestäytymisen valvoansa. Sanomalehtipojatkin yhtyivät lakkolaisiin. Molemmat suuret päivälehdet täytyi lakkouttaa ilmestymästä, kun pojat sekä muut työlliset lopettivat työnsä. Porvarillinen kaupungin hallinto ja työntantajat ovat puolestaan varustuneet lakkolaisia vastaan kuulutuskuilla, käsikranaateilla ja vannottamalla deputailla eli pyssyhurttia ja kuluttamalla lakkoluolelle sotilaita.

Jännittyneellä mielellä seuraavat läänirannikon työlliset tätä ensimmäistä yleislakkoa. Lakko voi vielä le-

vitä kaikkien rannikon metallityöläisten ja laivanrakentajain keskuuteen ja ehkä voi kehittyä yleislakoksi kuten Seattlessa.

Lakossa mukana olevien naisstyöläisten sekä lakkolaisten vaimojen solidaarisuudesta riippuu myöskin paljon tämän suurilakon voittaminen.

New Yorkin naiset neuvottelevat työväenlakien laadinnasta.

Albanyssä, N. Y., kokoontui viime kuum lopulla edustajia naisten ammattionioilijasta, nuorten naisten kristillisestä yhdistyksestä, kuultujen liitosta, New Yorkin valtion naisten äänioikeusliitosta sekä N. Y. naisstyöläisten liitosta keskustelemaan työläisnaisten työsuhteista ja työpaikoista ja työväenlakien laadinnasta. Tämä konferenssi esittää N. Y:n valtion lainsäätäjän luonnolle seuraavat vaatimukset: että naisille maksetaan samasta työstä sama palkka kuin miehillekin, 8 tunnin työpäivän säätäminen, naisten yötyön poisjättäminen, alimman palkan määrittäminen, samanlaisten terveysäädösten ulottaminen kotioireille kuin on tehtäissä ja liikehuoneissa, sekä senaattori Davenportin ennen esittämä terveysvakuutuslain hyväksyttäminen.

Minä odotan

Mitä minä odotan? Minä odotan siksi kunnes sosialistiliikkeessä olemisesta ei ole enään mitään vaaraa, kuten nyt. Nykyään minun ei kannata uhrata aikaani ja ääntäni sosialistipuolelle, sillä enähän tiedä tuleeko se voittamaan. Kun olen varma siitä, että se voittaa, silloin voin liittyä mukaan ja äänestää ehdokkaita. Niin, kyllä minä hyväksyn sosialismin ja ihmiskunnan veljeyden aatteen, tietenkin.

Naisstyöläiset ovat koonneet 25,000 dollarin rahaston propagandatyötä varten. He alkavat palkata puhujia ja painattua kirjallisuutta selostamaan työväenunioille niiden sekä muundenkin työväenlakien tarpeellisuutta. Naiset koettavat saada unioita kaikissa piireissä vaatimaan piirinsä edustajaa lainsäätäjän luonnossa ajamaan ja kannattamaan näitä lakeja.

Naiset ovat sodan ajalla joutuneet monille entisille miesten työaloille. Joissa heille maksetaan usein 10 senttiä vähemmän tunnilta kuin sa-

nan veljeyden aatteen, tietenkin. Onhan se kaunis ja ylevä aate, ja hyväksyn minä senkin, että teollisuuden johto sekä tuotannon jako tulisi olla järjestetty siten, että kaikki tuottajat saivat nauttia elämän hyvyksistä tuotteensa täyden arvon edestä — niin, sittenhän olisivat kaikki ihmiset vapaita ja tasa-arvoisia. Niin, kun olen varma, että teidän puolueenne voittaa, niin kyllä minä tulen mukaan.

Etkökö olisi täydellisesti peiraatteessa kanssanne samaa mieltä? Olenpa kyllä. Olenhan itekin työläinen ja olen kärsinyt riistosta ja vääryydestä. Minähän, olen vain yksi samanlainen kurja orjankuori kuin te toisetkin. Mutta toivoisin sentään, että teidän liikkeessänne olisi enemmän maamme parempia ihmisiä sitä johtamassa ja lisäämässä sille arvokkuutta. Sitten minäkin äänestäisin teidän puoluettaanne jo huomenna.

Niin, minä siis vain odotan kunnes puolue on niin suuri, ettei sitä voida enään kukistaa. Minä en halua asettaa vapauttani alttiiksi ja joutua rettelöihin kun se on vielä niin pieni. Mutta kyllä tulen avuksenne kun voitonne lähenee ja silloin minäkin julistan sosialismin oppia kun sitä kaikki kuuntelevat.

Odotatko sinäkin lukija? Tiedän, että olet työläinen, koska tämä lehti on joutunut käteksi. Siis sanon sinulle: älä selso syrjässä silloin kun toiset uhravat henkensä, omensa ja vapautensa sinunkin puolestasi taistelleissa. Tule mukaan, sinun paikkasi on sosialistipuolueessa. Kyllä niitä on kylliksi rankkoja tulemaan mukaan sitten kun rankain ja vaarallisin päyätö

massa työssä oleville miehille. Miehett eivät ole huolleet näistä naisstyöläisistä ononaa, joten heillä ei ole mitään järjestöä apunaan vaatimassa samaa palkkaa. "Politiittinen tasa-arvoisuus ei merkitse taloudellista tasa-arvoisuutta miesten ja naisten välillä, ellei teollisuutta järjestetä lainsäädännön avulla" sanoi Miss Dreler, sanotun kokouksen puheenjohtaja. "Kun taloudellista järjestämistä puuttuu, tyttyy silloin turvautua lainsäädännön apuun."

Kaikkia viimeistä minä työmiehet tai naiset haluavat, on kilpailu sukupuolten välillä. Työväestö on ilmankin jo kärsinyt ilaksi paljon kilpailusta; naiset ovat kilpailleet miesten kanssa ja lapset naisten kanssa. Sellainen kilpailu alentaa työllisten elintason ja vahingollista heitä. Tämän maan sekä valtion työllisten tulee vaatia naisille sekä miehille samanlaisia oikeuksia, sekä että työpalkkaa ei makseta sukupuolun perusteella, vaan työlläisen elin-käntämyksen mukaan." sanoi naisorganisaattori Rose Schneiderman.

Sugragetit eivät päässeekkään Eurooppaan.

Naisten puolue oli aikunut järjestää presidentti Wilsonin asunnon edustalla Pariisissa samanlaisen suffragettien vartiointisen kuin he ovat pitäneet valkoisen talon edustalla Washingtonissa, D. C. Kaksi puolueen huomattava jäsenit, Miss Mildred Morrison ja Miss Clara Wold olivat juuri lähdyssä Eurooppaan, kun hallitusviranomaisten tietoon tuli, että he eivät olekaan missään armelaisuus-tarvotuksessa matkalla, kuten olivat sanoneet passia pyytäessä, vaan olivat menossa Pariisiin "rettelöimään". Joten naisilta kiellettiin matkustus-oikeus. Naisten puolueen pääkortteerista on selitetty, että sillä on en-